
УДК 049.32+811.161.2

СВІТ, ВІДКРИТИЙ ДЛЯ СПІВПРАЦІ УКРАЇНІСТІВ

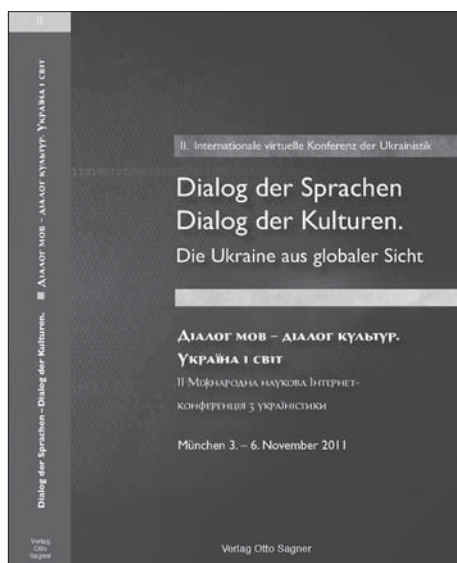
Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. Tagusbände der I und II Internationalen virtuellen Konferenzen der Ukrainistik-2010 und Ukrainistik-2011. – München – Berlin: Verlag Otto Sanger, 2011. – Bd. I. – 310 S.; 2012. – Bd. II. – 475 S.

(Збірники матеріалів I і II Міжнародних конференцій з україністики-2010 і -2011 «Діалог мов – діалог культур. Україна і світ»).

Електронна версія: <http://verlag.kubon-sagner.de/>

Наука передбачає обмін думками, обговорення спільних проблем, дискусію. Вона долає кордони й простір, об'єднуючи вчених, які працюють на науковому полі, досліджуючи ті самі проблеми. Справжньому науковцю завжди цікаво й корисно дізнатися, як сприймають результати його праці колеги, однодумці й опоненти, зіставити свої міркування й висновки з думкою наукової громади. Без такої відкритості, без такого зворотного зв'язку можна опинитися не лише в науковій ізоляції, а й неминуче відстати, залишитися на узбіччі наукового життя. На щастя, зміна суспільно-політичної ситуації в Україні і слов'янському світі після розпаду Радянського Союзу й соціалістичного табору, поява на карті Європи нової незалежної України дають сьогодні українській науковій молоді змогу активно включитися у світові культурно-освітні й наукові гуманітарні процеси. Відрадно, що в цьому прагненні до інтеграції, до співпраці українські науковці мають підтримку колег за межами України, бачать кроки назустріч. Це переконливо свідчить про зро-

© Є.А. КАРПІЛОВСЬКА, 2013

стання в світовій науковій спільноті інтересу до України, до розвитку її мови, літератури, культури, науки та освіти, до позитивних зрушень в її суспільному житті.

Яскравим доказом уваги європейських славістів до України є конференції «**Діалог мов — діалог культур. Україна і світ**» (у перекладі з німецької підзаголовок буквально звучить, як «Україна з глобального погляду»), що їх проводить Інститут слов'янської філології Університету Людвіга Максиміліана в Мюнхені. Перша конференція відбулася в жовтні 2010 року. 1–4 листопада 2012 року успішно пройшла

вже 3-я така конференція. Їх організаторами виступили д-р Олена Новікова, доцент, викладач української та російської мов, професор Ульріх Шваер, директор Інституту слов'янської філології, заступник декана факультету мовознавства та літературознавства Університету Людвіга Максиміліана у Мюнхені та керівник forumNET.Ukraine Петер Гількес. Особливо слід відзначити сучасну форму проведення конференцій в інтернет-середовищі, яку забезпечує ця німецько-українська мережа. Матеріали конференцій 2010 і 2011 років уже вийшли друком у спеціальній серії видавництва Kubon @ Sanger у Мюнхені. В Інтернеті також виставлено й електронну версію цих збірників. Цього року має побачити світ і збірник матеріалів конференції 2012 року. Переважну більшість доповідей видруковано українською мовою.

Україністів і в Україні, і поза її межами не може не радувати поява такого міжнародного наукового форуму, що створив широкий простір для співпраці передусім наукової молоді. Якщо у 2010 році безпосередню участь у роботі першої інтернет-конференції взяли 32 учасники з України, Німеччини, Великобританії, Чехії та Канади, то в наступній конференції учасників було вже 46, а на конференції 2012 року зареєструвався 91 учасник. Неухильно зростає й кількість тих, хто бере участь в обговореннях доповідей на форумі конференції в Інтернеті. Уже в першій конференції їх було 365. З роками зростає не лише кількість учасників цих інтернет-конференцій — і доповідачів, і дискусійників, а й ширяться їхні географічні межі. На конференції 2012 року з України, крім Інституту української мови НАН України та Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України, були представлені Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, інші столичні університети, а також вищі навчальні заклади Львова, Івано-Франківська,

Дрогобича, Тернополя, Сумів, Умані, Харкова, Запоріжжя, Луцька, Одеси, Мелітополя, Феодосії, Бердянська, Донецька, Горлівки, Кам'янця-Подільського, Луганська, Кіровограда, Миколаєва. До участі долучилися Російський університет дружби народів і Державний бюджетний заклад культури м. Москви «Бібліотека української літератури», україністи Університету Палацького в м. Оломоуц (Чехія), Будапештського університету ім. Лоранда Етвеша (Угорщина), Загребського університету (Хорватія), Університету в Альберті (Канада) та ін. Крім наукової молоді, у конференціях із задоволенням беруть участь і відомі україністи. Наприклад, на конференцію 2012 року свої доповіді подали Г.Л. Аркушин, А.К. Мойсієнко, В.М. Мойсієнко, Л.В. Струганець та ін. Приємно відзначити, що на обох конференціях, матеріали яких уже побачили світ, як кращі за результатами незалежного оцінювання були відзначені доповіді співробітників Інституту української мови НАН України: на першій — доповідь *Уляни Штанденко* «Хто ж винен? або Чому іноземці в Україні не хочуть вивчати українську?», а на другій — доповідь *Олександра Іщенка* «Українська мова походить з Африки?». Полемічні назви обох цих доповідей доводять ступінь гостроти порушуваних на конференціях проблем і міру відкритості їх обговорення. У Штанденко та О. Іщенко особисто презентували свої доповіді на засіданні круглого столу, яке щороку за підсумками роботи конференції відбувається у Мюнхені за підтримки Державної адміністрації землі Баварія.

Уже традиційними на конференціях стали три тематичні рубрики, які охоплюють розмаїте коло питань сучасної української гуманітаристики: **1. Мова, 2. Література і 3. Освіта та культура**. Відмітною рисою доповідей, виголошуваних і публікованих для міжнародної, зокрема мовознавчої, спільноти, є спрямування на проблеми, актуальні для сучасного світового мовознавства, або на проблеми, які набувають особливої гостроти в нових суспільно-політичних обставинах функціонування української мови, їх розгляд у зіставному плані. Спектр охоплених мовознавчих галузей досить широкий: від фонетики й граматики до соціолінгвістики й концептології. Досить розмаїтий і методико-процедурний апарат, застосовуваний до аналізу мовного матеріалу. Це доводять хоча б теми доповідей українських дослідників — представників Національної академії наук України: *Вікторія Івашенко* «Енантіосемія в міжкультурному та міжсоціумному монокультурному мовному просторі», *Олександр Іщенко* «Акустична класифікація українських голосних звуків», *Лариса Колібаба* «Грамматичний словник валентно зумовленого керування дієслів», *Уляна Штанденко* «Білінгвізм як ознака сучасного мовного процесу в Україні» (усі — з Інституту української мови НАН України), *Оксана Михальчук* (Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні) «Етнічна ідентичність і вибір мови: український контекст» і «Формування громадської думки як інструмент впливу на мовну поведінку».

На окрему увагу заслуговує й тематика доповідей, виконаних у зіставному аспекті. Саме такі дослідження, на нашу думку, сприяють

успішному входженню україністики в сучасні світові гуманітарні наукові та культурно-освітні процеси. Це доповіді: **Уляни Андрусів** (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ) «**Концепт дім в американській, французькій, польській та українській лінгвокультурах (на матеріалі асоціативного експерименту)**», **Наталії Гримайло** (Маріупольський державний гуманітарний університет) «**Польські дієслова smućić się / smućić та їх українські відповідники: етимологія і семантика**», **Ірини Малевич** (Київський національний лінгвістичний університет) «**Метафоричний образ України в сучасних ЗМІ Фінляндії**» та ін. Показова для успішної співпраці «материкових» і зарубіжних україністів і тематика доповідей учених Німеччини — господарів обговорюваного наукового форуму: **Олена Новікова** «**Українська: зневажена, забута чи за нею майбутнє?**» (Виступ на засіданні круглого столу) і «**Міжкультурна специфіка перекладу фразеологічних одиниць**», **Петер Гількес** «**Українознавство як інструмент мовної та освітньої політики в Україні з 1991 року**», **Ярослав Паньковський** (Університет Альберта-Людвіга, Канада) «**Слова й поза словами: новорічні промови на Ютубі**» та ін.

Вагомим доказом плідності й добрих перспектив інтернет-конференцій «Діалог мов — діалог культур. Україна і світ», які проводить Інститут слов'янської філології Університету Людвіга Максиміліана у Мюнхені, є видані поважні збірники. Вони засвідчують не лише наслідки обговорення на форумі й засіданнях круглого столу певних актуальних проблем сучасної україністики, а й беззастережно доводять слушність висновку організаторів та учасників конференцій про те, що україністика та українська наукова думка не стоять на місці. Щиро бажаємо цьому науковому заходу успішного розвитку й зростання авторитету в світовій науковій спільноті.

Євгенія КАРПІЛОВСЬКА (м. Київ)

Стаття надійшла 22.01.2013

Ievgenia Karpilovska

Kyiv

WORLD OPEN FOR COOPERATION OF UKRAINIANISTS

Book review on: Tagungsbände der I und II Internationalen virtuellen Konferenzen der

Ukrainistik-2010 und der Ukrainistik-2011. Dialog der Sprachen — Dialog der Kulturen.

Die Ukraine aus globaler Sicht. — München — Berlin: Verlag Otto Sagner, 2011. — Bd. I. —

310 S.; 2012. — Bd. II. — 475 S.

Electronic version: <http://verlag.kubon-sagner.de/>